

Koningin Beatrixschool
KOOTWIJKERBROEK

Protocol Meldcode

Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

stappen
5 signaleren
consulteren
bespreken
wegen
beslissen

Als ze als kind

*Als ze als kind niet altijd zo stil had hoeven zijn
had ze vandaag misschien het hoogste lied gezongen
als ze als kind niet altijd zo alleen had hoeven zijn
had ze vandaag misschien al lang iemand gevonden.*

*Als ze als kind niet altijd zo bang had hoeven zijn
had ze vandaag misschien van iemand durven houden
als ze als kind niet altijd zo'n puinhoop had gezien
had ze vandaag misschien kastelen kunnen bouwen.*

*Als ze als kind de warmte van de zomer had gekend
was ze die warmte in haar winter nooit verloren
als ze als kind de warmte van een nest had gekend
had het haar hele leven lang niet zo gevroren.*

*Als ze als kind niet al zo oud had hoeven zijn
had ze vandaag nog een kinderlied gezongen
als ze als kind gewoon een kind had kunnen zijn
was ze vandaag als een kind opnieuw begonnen.*

Liselore Gerritsen (Uit: Oktoberkind, 1984)

Inhoudsopgave Protocol Meldcode

Inleiding	4
Huiselijk geweld en kindermishandeling	5
Stappen Meldcode.....	7
Stap 1: In kaart brengen van signalen	9
Stap 2: Collegiale consultatie	10
Stap 3: In gesprek met ouders of verzorgers	12
Stap 4: Wegen van geweld	14
Stap 5: Beslissen: Hulp organiseren of melden	16
Evaluatie en nazorg	17
Bronvermelding.....	19

Inhoudsopgave Bijlagenkatern Meldcode

Bijlage 1	Observatieformulier.....	3
Bijlage 2	Formulier Plan van Aanpak	4
Bijlage 3	Tips voor het gesprek met het kind	5
Bijlage 4	Risicofactoren voor kindermishandeling en beschermende factoren	6
Bijlage 5	Signalenlijst huiselijk geweld/kindermishandeling (4-12 jaar)	8
Bijlage 6	Waarom kinderen niet praten	11
Bijlage 7	Tips voor gesprekken met ouders	12
Bijlage 8	Tips voor het voorbereiden van de melding bij “Veilig Thuis”	14
Bijlage 9	Sociale kaart Gelderland Midden.....	15
Bijlage 10	Contactgegevens betrokken binnen de school.....	16
Bijlage 11	Bronvermelding	17

Inleiding

Jaarlijks zijn ongeveer 200.000 mensen slachtoffer van huiselijk geweld en ongeveer 119.000 kinderen slachtoffer van kindermishandeling.

Onze school is bij uitstek een plaats waar (een vermoeden van) huiselijk geweld en kindermishandeling gesignaleerd kan worden. Leerkrachten brengen veel tijd met de kinderen door, hebben een vertrouwensrelatie met hen opgebouwd en kunnen een belangrijke signaalfunctie vervullen.

In de praktijk blijkt dat het omgaan met signalen die kunnen wijzen op huiselijk geweld onzekerheid teweegbrengt. De Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling biedt structuur en geeft handvatten hoe gehandeld kan worden bij een vermoeden van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het **doel** van de meldcode is: een vermoeden van huiselijk geweld bespreekbaar maken en de signalen doorgeven voor eventuele verdere hulp. De **taak** van de school met betrekking tot kindermishandeling en huiselijk geweld, waarbij de oorzaak buiten de school ligt, is het signaleren en het aankaarten ervan bij de verantwoordelijke instanties. De school is niet verantwoordelijk voor de verandering van de situatie of voor de inhoud van de hulpverlening.

Onze school heeft het convenant 'Aanpak kindermishandeling en huiselijk geweld van de gemeente Barneveld' ondertekend.

Hennie Wardenaar is onze getrainde aandachtsfunctionaris kindermishandeling. Jaarlijks bezoekt zij met onze vertrouwenspersoon Rosaly Boekhorst de groepen. Er wordt een les gegeven over het onderwerp. De kinderen worden geattendeerd op de rol van de vertrouwenspersonen in de school. Alle leerkrachten van de Koningin Beatrixschool hebben de e-learningmodule Augeo Meldcode doorlopen en zullen jaarlijks geschoold worden.

Kindermishandeling en Huiselijk Geweld

Kindermishandeling

De wet op de jeugdzorg definieert kindermishandeling als volgt:

Kindermishandeling is elke vorm van, voor de minderjarige, bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of onvrijheid staat, actief of passief, opdringen waardoor ernstige schade wordt of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychische letsel. Hieronder vallen ook verwaarlozing en onthouden van essentiële hulp, medische zorg en onderwijs. (Artikel 1 sub m, Wet op de jeugdzorg, 2005)

Vormen van kindermishandeling

- **lichamelijke mishandeling:**
het kind wordt geslagen, geschopt, geknepen, gebrand en dergelijke;
- **psychische mishandeling:**
het kind wordt afgewezen, geterroriseerd, aangezet tot afwijkend en/of antisociaal gedrag, gepest, getreiterd, gekleineerd; aan het kind worden extreem hoge eisen gesteld, een juiste vorm van onderwijs wordt onthouden;
- **seksuele mishandeling:**
het kind wordt gedwongen seksuele handelingen te ondergaan, seksuele handelingen uit te voeren, getuige te zijn van seksuele handelingen van anderen of wordt gedwongen te kijken naar pornografisch materiaal;
- **lichamelijke verwaarlozing:**
het kind wordt (medische) verzorging en/of veiligheid onthouden, het kind krijgt onvoldoende voedsel en kleding;
- **psychische verwaarlozing:**
het kind wordt geestelijk verwaarloosd, geïsoleerd, genegeerd; koestering wordt onthouden en er is nooit aandacht of tijd voor het kind;
het kind wordt blootgesteld aan partnergeweld (huiselijk geweld).
- **exploitatie:**
kinderarbeid, prostitutie, pornografie;
- **schending van recht op zelfbeschikking:**
vrouwelijke genitale verminking, eengerelateerd geweld, gedwongen uithuwelijken, indoctrinatie.
- **Syndroom Münchhausen by Proxy/Pediatric Condition Falsification:**
Bij het syndroom van Münchhausen by Proxy gaat het om een volwassene die bij een kind ziekteverschijnselen nabootst, verergert, veroorzaakt of verzint. Met als oogmerk het kind 'medische' behandeling te laten ondergaan. Ouders of verzorgers die zich hieraan schuldig maken, hebben een ziekelijke behoefte aan aandacht van artsen en hulpverleners en proberen door manipulatie die aandacht te krijgen. Voorbeelden zijn het toepassen van geweld bij het kind, uithongering, slechte voeding of het geven van drugs of geneesmiddelen.

Vaak komen verschillende vormen van mishandeling tegelijkertijd voor. Zie bijlage 5 voor de signalen bij kindermishandeling.

Huiselijk geweld

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke- of familiekring van het slachtoffer wordt gepleegd. De term huiselijk verwijst niet naar de plaats waar het geweld plaatsvindt, maar naar de relatie tussen pleger en slachtoffer bijvoorbeeld: (ex)partner, gezins- en familieleden.

Het geweld kan onder andere fysiek, seksueel en psychisch van aard zijn.

Vormen van huiselijk geweld

- **Partnergeweld**
Ruim 60% van het huiselijk geweld betreft partner- of ex-partnergeweld. Geweld in relaties kent meestal een geleidelijke opbouw. Vrouwen (60%) worden vaker slachtoffer van ernstig geweld met een structureel karakter dan mannen (40%) (Van der Veen & Bogaerts, 2010). Mannen worden vaker slachtoffer van geweld dat gepleegd wordt door een broer of een ander persoon in de huiselijke kring.
- **Kinderen als getuige**
Bij huiselijk geweld incidenten is er in 58% sprake van een gezinssituatie met kinderen tot 18 jaar. Daarbij gaat het veelal om jonge kinderen. Bij ruim een kwart van de incidenten zijn kinderen daadwerkelijk getuige geweest van het geweld. Meer dan 7% van de kinderen is zelf slachtoffer van huiselijk geweld, meestal seksueel.
- **Ouderenmishandeling**
Behalve psychisch en fysiek geweld wordt daar ook financiële uitbuiting onder verstaan.
- **Schadelijke traditionele praktijken**
Dit is een internationaal gebruikt begrip voor geweld, verminking en onderdrukking voortkomend uit oude tradities en opvattingen over seksualiteit en man-vrouwrollen, zoals eengerelateerd geweld, kindhuwelijken en huwelijksdwang, gedwongen achterlating, meisjesbesnijdenis en polygamie.

In dit protocol gaat het om huiselijk geweld, waarbij kinderen betrokken zijn. Dit betekent, dat de meest voorkomende signalen betrekking zullen hebben op het getuige zijn van geweld en het slachtoffer zijn van kindermishandeling. Kinderen die opgroeien in een gewelddadig gezin voelen de spanning, horen de kreten, zien de verwondingen, willen tussenbeide springen en kunnen daardoor ernstige psychische schade oplopen.

De combinatie kinderen en huiselijk geweld betekent altijd kindermishandeling.

Naast het getuige zijn van geweld in de thuissituatie kunnen kinderen ook zelf het slachtoffer zijn van het geweld. Zie bijlage 5 voor de signalen bij huiselijk geweld.

Overzicht wettelijk verplichte stappen Meldcode

Stap 1: De leerkracht heeft een vermoeden en brengt de signalen in kaart

De bron van het vermoeden van kindermishandeling en huiselijk geweld kan zijn:

- a u hebt een vermoeden;
- b iemand (medeleerling) vertelt u een zorgwekkend verhaal over een kind uit de klas;
- c een kind neemt u in vertrouwen over de eigen situatie.

Ad a/b Als u een vermoeden hebt, of een ander vertelt een zorgwekkend verhaal over een kind uit uw klas, dan

- **observeert** u het kind gedurende een aantal dagen heel goed, let hierbij op opvallend gedrag of opmerkelijke lichamelijke signalen, zoals blauwe plekken. Kijk ook goed naar de ouder-kind relatie (zie observatiepunten in **bijlage 1**).
- **noteert** u wat u aan signalen bij de leerling opmerkt (zie signaleringslijst **bijlage 5**). Leg alle signalen objectief en feitelijk vast in uw eigen dossier in SharePoint → Onedrive.
- **overlegt** u met mensen die u **informatie** kunnen geven over het kind of de thuissituatie, zoals een collega, een andere leerkracht die het kind of het gezin kent, of de leerkracht die een broertje of zusje in de klas heeft, de JGZ-medewerker (jeugdverpleegkundige of jeugdarts) of de schoolmaatschappelijk werker. U kunt ook de aandachtsfunctionaris, of IB-er vragen mee te observeren;
- blijft u aan de **vertrouwensrelatie** met het kind bouwen;
- bepaalt u een **tijdslimiet** voor deze fase (maximaal één maand).
- Voert u, indien nodig, de **Kindcheck** uit. Soms ontstaan er risico's voor kinderen door de situatie waarin hun ouder(s) verkeren, bijvoorbeeld als ouders verslaafd, ernstig ziek of zeer depressief zijn. Doel van de Kindcheck is om broertjes en zusjes ook in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De Kindcheck geldt ook voor zwangere vrouwen. Bij een 'positieve kindcheck' volgt u de stappen van de meldcode. Op de websites kindcheck.nl en kindcheck-ggz.nl vindt u meer informatie
- Bent u **extra alert** als er sprake lijkt te zijn van **eergerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis**. Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eergerelateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige te raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. Bij acute dreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigt plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Neem in dergelijke gevallen direct contact op met een aandachtsfunctionaris eergerelateerd geweld bij de politie of bel Veilig Thuis.

Ad c Als een kind u in vertrouwen neemt, dan

- **luistert** u rustig naar hetgeen het kind u te vertellen heeft en reageert u niet al te emotioneel of paniekerig. U neemt het kind serieus en spreekt uw zorgen uit;
- **noteert** u wat het kind verteld heeft. Dit worden uw persoonlijke aantekeningen;
- houdt u **contact** met het kind en vraagt ook wat het kind zelf zou willen;
- Zie **bijlage 3** voor een gesprek met het kind.

Aan het einde van deze fase besluit u:

Optie 1:

Het vermoeden is onterecht/ongegrond. Er is een andere reden voor het gesignaleerde gedrag. Zoek uit wat er wel aan de hand is en blijf alert.

Optie 2

Er is twijfel/ het vermoeden **wordt bevestigd of versterkt**. Dit wordt ingebracht in het overleg met collega's (stap 2).

Aanbevelingen stap 1: de leerkracht heeft een vermoeden en brengt de signalen in kaart

- *Vertrouw op uw intuïtie en houd dat niet voor uzelf: praat erover. U heeft tenslotte niet voor niets een niet-pluis gevoel.*
- *Ga niet overhaast te werk. Wie iets wil bereiken moet zorgvuldig handelen. Betrek anderen tijdig en niet pas dan, wanneer het voor u 'zo niet langer kan': dan bent u te lang zelf bezig geweest en geeft u anderen niet de tijd rustig aan het werk te gaan.*
- *Accepteer kindermishandeling en huiselijk geweld als één van de vele mogelijke oorzaken van onverklaarbaar/ opvallend gedrag van een kind. Probeer in deze fase het beeld completer te krijgen. Speel geen politieagent: het is niet de taak van de leerkracht om speurwerk naar de dader te doen. Ga uit van een patroon aan signalen, uitgezonden door het kind of door een derde. Blijf (het gedrag van) het kind aandachtig volgen, dat wil zeggen observeren en noteren wat je ziet en hoort, maar voorkom een uitzonderingspositie van het kind.*
- *Ga zorgvuldig om met de privacy van het kind en van de ouders.*
- *Indien een kind u in vertrouwen neemt, beloof dan nooit aan het kind absolute geheimhouding. Beloof dat u geen volgende stap zult nemen zonder dat met het kind besproken te hebben. Steun het kind in het feit dat het zijn geheim verteld heeft. U kunt in dit gesprek doorvragen of het kind zich veilig voelt en of het zelf ook geslagen wordt. Maak eventueel met het kind een veiligheidsplan. Daarin is opgenomen hoe het kind zich het beste in veiligheid kan brengen (bijvoorbeeld naar kamer gaan, naar vriendje etc.).*
- *'Veilig Thuis' is de centrale instantie voor het vragen van advies over of het melden van kindermishandeling. De Koningin Beatrixschool valt onder de regio Gelderland Midden.*

Stap 2: Collegiale consultatie

- U, de leerkracht, neemt het initiatief en kunt de volgende personen benaderen om de signalen te helpen duiden:
 - de aandachtsfunctionaris;
 - de intern begeleider en/of vertrouwenspersoon;
 - het zorgteam (JGZ-medewerker (jeugdverpleegkundige), Schoolmaatschappelijk werkster, en/of leerplichtambtenaar en IB-er);
 - de schoolleiding.
- Eén persoon is verantwoordelijk voor de **coördinatie, verslaglegging** en de **voortgang**; bij voorkeur is dit niet de leerkracht, maar de aandachtsfunctionaris of de intern begeleider.
- U kunt gebruik maken van de gestelde vragen op formulier voor verslaglegging van intern overleg (zie **bijlage 2**) Indien nodig overlegt de coördinator met 'Veilig Thuis' over de vervolgstappen die genomen kunnen worden. Dit kan anoniem.
- De overleggroep bekijkt welke gegevens over dit kind beschikbaar zijn; dit wordt ook vastgelegd in SharePoint → IB-schijf → 05 Vertrouwelijk. Maak hierbij onderscheid tussen objectieve en subjectieve gegevens. Wees zorgvuldig met informatie van derden.
- De coördinator let ook op de **tijd** en stelt een **tijdslimiet** voor deze fase.

Aan het eind van deze fase besluit u:

Optie 1:

Als de overleggroep **geen bevestiging** van het vermoeden heeft, maar het gedrag heeft bijvoorbeeld een andere oorzaak, dan:

- blijven u en de JGZ-medewerker alert;
- blijft u bouwen aan de vertrouwensrelatie met het kind;
- noteren u en de JGZ-medewerker in hun agenda dat ze na een bepaalde periode nog eens overleggen over het gedrag of de lichamelijke gesteldheid van het kind.

Optie 2:

Indien u twijfelt of er bestaat een **redelijk vermoeden** van huiselijk geweld/kindermishandeling, dan maakt de overleggroep een **plan van aanpak**.

Aanbevelingen stap 2: Collegiale consultatie

- *Bij het vormen van een overleggroep kan ook gedacht worden aan andere disciplines, werkzaam binnen het schoolsysteem, die zich met leerlingen bezighouden. Het kan praktisch zijn een vaste overleggroep te vormen, waarin vertegenwoordigd zijn: de aandachtfunctionaris, de intern begeleider, de leerkracht, de jeugdverpleegkundige of jeugdarts van de GGD. Er kan ook een beroep gedaan worden op de schoolmaatschappelijk werkster en/of de leerplichtambtenaar.*
- *Zodra een overleggroep is gevormd, draag je samen de verantwoordelijkheid. Het is dan ook heel belangrijk steeds te overleggen voordat er iets wordt ondernomen.*
- **Een consultatie bij 'Veilig Thuis'** *De coördinator spreekt met 'Veilig Thuis';*
 - *deze geeft advies over de verdere stappen die genomen kunnen worden;*
 - *de resultaten van het gesprek met 'Veilig Thuis' worden doorgesproken in de overleggroep. Naar aanleiding hiervan wordt het plan van aanpak eventueel bijgesteld.*
- **Privacy:**
Wanneer persoonlijke aantekeningen zijn gemaakt, is het belangrijk deze goed op te bergen, het liefst zonder naam. Zodra het mogelijk is, worden deze aantekeningen weer vernietigd. Geen gegevens opslaan in ParnasSys maar in SharePoint → IB- schijf → 05 Vertrouwelijk.
- *De taak van de school met betrekking tot huiselijk geweld/ kindermishandeling is het signaleren en het aankaarten ervan bij de ouders en bij de verantwoordelijke instanties. De school is **niet** verantwoordelijk voor de verandering van de situatie of voor de hulpverlening.*

Stap 3: In gesprek met ouders of verzorgers

- In principe bespreekt u de zorgen zo snel mogelijk met de ouders/verzorgers die het gezag uitoefenen over het kind. Leg uw zorgen voor en nodig hen uit hierop te reageren.
- Bij dit gesprek is de aandachtsfunctionaris of IB-er aanwezig die tevens een verslag maakt van het gesprek. Ouders mogen dit verslag inzien. Het verslag wordt opgeslagen in SharePoint → IB schijf → 05 Vertrouwelijk.
- Zie bijlage 7 – tips voor een gesprek met ouders
- Een gesprek met (een van) de ouders kan achterwege blijven in verband met de veiligheid van het kind of die van anderen. Bijvoorbeeld als de leerkracht redenen heeft om aan te nemen dat hij/zij het kind dan uit het oog zal verliezen omdat de ouders het kind van school zullen halen. Zie hiervoor artikel 55 van het Uitvoeringsbesluit Wet op de jeugdzorg.
- Overleg na afloop van het gesprek in de overleggroep over verdere stappen.

Aanbevelingen stap 3: Gesprekken met ouders/verzorgers

- *Als het kind met u gesproken heeft, praat dan niet met de ouders zonder het kind daarvan in kennis te stellen. Afhankelijk van de leeftijd kan je met het kind afspreken wat je wel en niet met ouders bespreekt.*
- *Bepaal voor u het gesprek gaat voeren met de ouders, wat het doel van het gesprek is. Bijvoorbeeld het verzamelen van meer informatie, het delen van de zorgen over het kind of de ouders motiveren voor hulp. Vaak is uw zorg delen met de ouders de beste ingang: blijf bij welk concreet gedrag u ziet bij het kind, herkennen ouders de signalen van hun kind ook in de thuissituatie? Bespreek niet uw vermoedens, maar uw zorgen en geef aan dat u hierbij allebei een verantwoordelijkheid kent. Stel open vragen en zeg dat u op zoek bent naar de oorzaak/ de aanleiding van het voor het kind ongewone gedrag. Spreek af welke vervolgacties worden ondernomen, bijvoorbeeld inschakelen van de schoolmaatschappelijk werkster.*
- *Praten met de ouders kan vele gevolgen hebben. Zo kan door een gesprek een deel van de vermoedens onterecht blijken. Ook voelen sommige ouders zich al geholpen als u hun zorg blijkt te delen en u de problemen bespreekbaar hebt gemaakt. Maar uw vermoeden kan ook worden gesterkt. Onderbouwing van uw vermoeden en het delen van uw zorgen in de overleggroep zijn dan de volgende stappen.*
- *Ouders kunnen het gesprek zien als bewijs van de loslippigheid van hun kind en van uw bemoeizucht.*
- *Wanneer u zich afvraagt hoe u het beste een gesprek met de ouders kan voeren is het altijd mogelijk advies te vragen bij 'Veilig Thuis'.*
- *Huisbezoeken bieden goede mogelijkheden om het samenspel tussen ouders en kinderen te observeren.*
- *Zorg ervoor dat ouders met slechts 1 of hooguit 2 personen uit uw school te maken krijgen gezien de vertrouwensrelatie die tot stand dient te komen.*
- *Vanzelfsprekend heeft het betreffende kind behoefte aan steun en hulp. Bekijk wie het kind het beste ondersteuning kan bieden.*

Stap 4: Wegen van geweld

- Leerkracht, aandachtsfunctionaris en IB-er maken een inschatting van het risico op kindermishandeling en huiselijk geweld en van de aard en ernst van de situatie. Dit op basis van de signalen, de overleggen en het gesprek met de ouders.
- Bij twijfel wordt er altijd advies gevraagd aan 'Veilig Thuis'.
- Onderstaande afwegingsvragen worden doorlopen om tot een beslissing te komen.

Afweging 1: <i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i> Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier. Ja: Ga verder met afweging 2
Afweging 2: <i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i> Nee: Ga verder met afweging 3. Ja: Melden bij 'Veilig Thuis'. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met 'Veilig Thuis' doorlopen.
Afweging 3: <i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met 'Veilig Thuis' doorlopen. Nee: Melden bij 'Veilig Thuis' Ja: Ga verder met afweging 4.
Afweging 4: <i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met 'Veilig Thuis' doorlopen. Nee: Melden bij 'Veilig Thuis'. Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.

Stap 5: beslissen: hulp organiseren of melden

- a. Als u inschat dat u het kind voldoende kunt beschermen tegen het risico op huiselijk geweld, biedt of organiseert u de noodzakelijke hulp.
U verwijst ouders door als u weet dat een zorgprofessional uw zorgen overneemt.
- b. Als de hulp niet op gang komt/uw zorgen niet worden overgenomen, doet de aandachtfunctionaris of IB-er een melding bij Veilig thuis.
- c. De aandachtfunctionaris en IB-er zijn eindverantwoordelijk voor de beslissing om wel of geen melding te doen.

Ad. a: Hulp aan ouders

Als ouders het probleem onderkennen en mee willen werken aan verandering van hun situatie, kan de overleggroep adviezen geven en doorverwijzen naar instanties voor hulpverlening of een zorgteamoverleg organiseren om samen met de ouders te bespreken welke vorm van hulpverlening passend is.

Ad. b: Veilig Thuis

Als het vermoeden gegrond is en de zorg over het kind blijft bestaan, dan is de enige mogelijkheid een melding doen bij 'Veilig Thuis' ook voor registratiedoeleinden en dossiervorming. Dat kan de directeur, de aandachtfunctionaris, de intern begeleider, de jeugdarts of de jeugdverpleegkundige van de JGZ doen. Bespreek in de overleggroep wie gaat melden. Bespreek uw melding vooraf met de ouders (zie bijlage 6 voor informeren over een melding):

- leg uit waarom u van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is;
 - vraag de ouders uitdrukkelijk om een reactie;
 - in geval van bezwaren van de ouders, overleg op welke wijze u tegemoet kunt komen aan deze bezwaren;
 - is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om uw leerling of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in uw afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen;
 - doe een melding indien naar uw oordeel de bescherming van de leerling of zijn gezinslid de doorslag moet geven.
- Na de melding ligt de verantwoordelijkheid voor het op gang brengen van hulpverlening mede bij 'Veilig Thuis'. De melder wordt op de hoogte gesteld van stappen die gezet worden met inachtneming van de privacy van het gezin. Het gaat hier om vrijwillige hulpverlening. Als dat niet lukt, terwijl de situatie ernstig blijft, dan zal 'Veilig Thuis' de Raad voor de Kinderbescherming inschakelen.
 - Uitsluitend in een crisissituatie/ levensbedreigende situatie voor het kind kan men direct melden bij de politie en via 'Veilig Thuis' bij de Raad voor de Kinderbescherming. Een melding bij de Raad kan **niet** anoniem.

Melding in de verwijsindex risicojongeren

Behalve het volgen van de stappen uit dit protocol moet u ook melding doen in de *verwijsindex risicojongeren* (www.verwijsindex.nl). Dit is een digitaal registratiesysteem voor risicosignalen van hulpverleners over jongeren. Door de meldingen in de verwijsindex weten hulpverleners sneller of een kind ook bekend is bij een collega. Op deze manier wordt voorkomen dat hulpverleners langs elkaar heen werken en blijft elke risicojongere in beeld. Belangrijk: melding in de verwijsindex is geen vervanging van het protocol, maar een aanvulling en ondersteuning hierop. Gebruikersnaam en wachtwoord zijn bij de IB-ers bekend.

Aanbevelingen stap 5: Beslissen

- *Als ouders zelf hulp willen, dan zullen de ouders naar het Centrum voor Jeugd en Gezin of naar de ambulante gezinsbegeleiding van Elan worden verwezen. Een andere mogelijkheid is dat de leden van de overleggroep met de ouders en gespreksvoerder van de gemeente om de tafel gaan om in beeld te krijgen welke hulp passend is.*
- *Wanneer een vermoeden van kindermishandeling gemeld wordt bij 'Veilig Thuis', moet men rekening houden met de tijd die men nodig heeft om informatie te verzamelen en mensen te mobiliseren. De ervaring heeft geleerd dat dit lang kan duren.*
- *Bij de politie is melding mogelijk, wanneer men aangifte wil doen omdat het een strafbaar feit betreft. Dit kan niet anoniem. De politie doet aan opsporing en start een strafrechtelijk onderzoek.*

Evaluatie en nazorg

Evaluatie

- De overleggroep evalueert datgene wat er is gebeurd en de procedures die zijn gevolgd.
- Zonodig wordt de zaak ook doorgesproken met andere betrokkenen, zoals interne en externe betrokkenen.
- Zonodig worden verbeteringen in afspraken en/of procedures aangebracht.
- Aandachtsfunctionaris of IB-er besluit welke informatie in het leerlingdossier wordt vastgelegd. Ouders hebben recht op inzage in het dossier in ParnasSys.

Nazorg:

Leerling/ouders:

- Los van de gekozen weg, blijft de leerkracht zeker vier maanden na evaluatie het gedrag van het kind nauwkeurig volgen;
- Blijf het kind steunen;
- Indien er aanleiding toe is, roept de leerkracht de overleggroep opnieuw bij elkaar (fase 2);
- Bij blijvende twijfel wordt bij 'Veilig Thuis' gemeld;
- Als gebleken is dat het vermoeden niet gegrond was, kunnen de werkaantekeningen worden vernietigd en kan het dossier met betrekking tot dit kind afgesloten worden.

Betrokken leerkracht/overleggroep:

- De zorgen rondom een leerling kunnen bij de leerkracht/overleggroep allerlei twijfels en gevoelens losgemaakt hebben. Het is van belang dat er ook nazorg voor hen beschikbaar is.

Aanbevelingen evaluatie en nazorg

Evaluatie:

- *Leg op schrift vast hoe er gewerkt is (stappen, acties, besluiten).*
- *Het is van belang op van tevoren vastgestelde tijdstippen met direct betrokkenen een tussentijdse evaluatiebijeenkomst te plannen.*
- *Het bieden van permanente educatie en het regelmatig opfrissen van kennis, kunde en houding is van groot belang en noodzakelijk om goed om te kunnen gaan met signalen van huiselijk geweld/kindermishandeling. De gemeente Barneveld draagt zorg voor de financiering van e-learningmodule Augea Meldcode voor docenten. Alle leerkrachten worden jaarlijks geschoold.*

Nazorg:

- *Het belang van het bieden van ondersteuning aan het kind moet niet onderschat worden. Veel mensen die in hun jeugd mishandeld of misbruikt zijn, hebben het gered doordat andere volwassenen zich om hen bekommerden.*
- *Sta open voor ondersteuning om uw eigen machteloosheid en teleurstellingen te hanteren wanneer onverhoopt toch blijkt dat de hulpverlening anders verloopt dan u had gedacht.*
- *In het kader van nazorg voor de leerkracht heeft de school de taak om te zorgen voor een veilige werkplek (arbo-wet).*

Bronvermelding

- *Reader LVAK Training Aandachtsfunctionaris Kindermishandeling/Huiselijk Geweld*
Eindredactie: Thea Hol, directeur Landelijke Vakgroep Aandachtsfunctionarissen Kindermishandeling/Huiselijk Geweld, 2017
- *Voorbeeldprotocol 'Onderwijs' versie 1.5, ontwikkeld door de LVAK, 2018*
- *Voorbeeld protocol voor het primair onderwijs*
Eindredactie Patricia Ohlsen, JSO expertisecentrum voor jeugd, samenleving en opvoeding. Preventie Kindermishandeling Haaglanden, 2004
- *Protocol 'Vermoeden kindermishandeling'*
Gezamenlijke uitgave van: Dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn van de gemeente Den Haag (JGZ en GVO), GGD Zuid-Holland West (GVO en JGZ) en JSO expertisecentrum voor jeugd, samenleving en opvoeding, Preventie Kindermishandeling Haaglanden (voorheen S&O stichting voor opvoedingsondersteuning), 2003
- *Tips voor gesprek met de ouder* www.amk-amsterdam.nl
Amsterdams protocol Kindermishandeling
- *Luister je wel naar mij? Martine Delfos*
Gespreksvoering met kinderen tussen vier en twaalf jaar.
SWP, Amsterdam 2005